

Shadow Reading (propunerea 1)

✚ Tehnica „citirii în umbră” oferă o modalitate structurată de a expune elevii la diferite perspective asupra unui subiect complex.

✚ Oferă acestora posibilitatea de a exercita exprimarea unui punct de vedere propriu.

✚ Stimulează înțelegerea lecturii și oferă elevilor posibilitatea de a exercita această abilitate într-un text, în timp ce vorbesc, construiesc, elaborează și interiorizează concepte.

Etape:

1. *Citirea textelor:* **fiecare elev citește textele** propuse în această activitate. Este recomandat ca profesorii să aleagă doar două texte, pentru a menține activitatea concentrată pe cele mai comune două puncte de vedere opuse asupra unei anumite probleme.

2. *Compunerea dialogului:* se cere elevilor **să-și imagineze o întâlnire între doi autori sau naratori cu puncte de vedere opuse**. Elevii ar trebui să folosească textele pe care le-au examinat în prima parte a activității ca să compună un dialog. În funcție de conținutul textelor citite de elevi în primul pas, **selectați câteva dintre următoarele întrebări** la care elevii să răspundă în dialog:

-Cum ar începe acești doi oameni o conversație? Despre ce ar vorbi?

-Care ar fi tonul conversației lor?

-Ce și-ar dori fiecare dintre ei ca celălalt să știe despre experiențele și/sau convingerile lor?

-Cum și-ar apăra fiecare poziția? Ce argumente ar aduce?

-Ce emoții ar simți fiecare în timpul discuției? Cum ar exprima ei acele emoții?

-Au aceste două persoane ceva în comun despre care ar putea discuta?

-Ce ar putea împărtăși? Ce ar putea dori să ascundă?

3. **Acțiunea:** **perechile** sunt invitate să își **prezinte dialogul în fața clasei**. După câteva reprezentări, cereți elevilor să ia în considerare ce au în comun conversațiile. Ce adaugă ei la înțelegerea de către clasă a problemei?

Aplicație:

1. Citiți următoarele texte:

„M-am sfiit totdeauna să scriu pentru tipar la persoana întâi. Hiperbolizarea aceasta a eului, rămășiță anacronică de la romanticii care, ei și atunci, puteau să se creadă aievea buricul pământului, mi se pare puțin ridicolă. Scriitorul de azi, afară de poetul liric, trăiește într-o lume atât de relativă din toate punctele de vedere, că numai identificându-se cu multe relativități izbutește a pătrunde și a înfățișa absolutul care, cel puțin în artă, rămâne năzuința supremă. Cu atât mai greu îmi vine să vorbesc acumă chiar despre crezul „meu” artistic. Mai întâi, trebuie să mărturisesc cu destulă rușine, că nici nu am avut încă vreme să-mi confecționez un asemenea articol, pentru simplul

motiv că niciodată, apucându-mă să scriu, nu mi-a trecut prin minte să observ sau să respect anumite cerințe programatice. Dar fiindcă sunt întrebat, îndrăznesc a spune că scrisul nu mi se pare deloc o jucărie agreabilă și nici mai cu seamă o jonglerie cu fraze. Pentru mine arta – zic „artă” și mă gândesc mereu numai la literatură – înseamnă creație de oameni și de viață. Astfel, arta, tocmai ca și creația divină, devine cea mai minunată taină.(...)

Creația literară nu poate fi decât sinteză. Omul pe care îl zugrăvesc eu o fi având și trebuie să aibă asemănări cu mii de oameni, cum au și în viață toți oamenii, dar trăiește numai prin ceea ce are unic și deosebit de toți oamenii din toate vremurile. Unic însă e numai sufletul.”

Liviu Rebreanu, articolul „Cred” (1926)

„Care era până la Proust concepția romancierilor, cam din orice școală s-ar fi declarat și oricât de mari ar fi fost, despre artist, despre om, despre artă? O construire raționalistă, deductivă, apodictică, tipizantă. Romancierul e mai întâi un om omniprezent, omniscient. Casele par pentru el fără acoperișuri, distanțele nu există, depărtarea în vreme de asemeni nu. În timp ce pune să-ți vorbească un personaj, el îți spune în același aliniat unde se găsesc și celelalte personaje, ce fac, ce gândesc exact, ce năzuiesc, ce răspuns plănuiesc. Cât se poate însă ști cu adevărat, cât se poate ghici măcar, ați văzut și dumneavoastră. Se confundă, cum v-am spus, o propunere de realitate, dedusă, cu realitatea originală. Ca să evit asemenea grave contradicții, ca să evit arbitrarul de a pretinde că ghicesc ce se întâmplă în cugetele oamenilor, nu e decât o singură soluție. Să nu descriu decât ceea ce văd, ceea ce aud, ceea ce înregistrează simțurile mele, ceea ce gândesc eu... Aceasta-i singura realitate pe care o pot povesti... Dar aceasta-i realitatea conștiinței mele, conținutul meu psihologic... Din mine însumi, eu nu pot ieși... Orice aș face, eu nu pot descrie decât propriile mele senzații, propriile mele imagini. Eu nu pot vorbi onest decât la persoana întâi. Artistul nu poate povesti decât propria viziune despre lume.”

Camil Petrescu, “Noua structură și opera lui Marcel Proust” în „Teze și antiteze”, Editura Gramar, București, 2002

2. Imaginați-vă o întâlnire între Liviu Rebreanu și Camil Petrescu. Examinați/comentați/discutați textele propuse pornind de la secvențele următoare:

„M-am sfiit totdeauna să scriu pentru tipar la persoana întâi.”, Liviu Rebreanu

„Eu nu pot vorbi onest decât la persoana întâi.”, Camil Petrescu

Creați un dialog având în vedere întrebările următoare:

- Cum ar începe acești doi oameni o conversație? Despre ce ar vorbi?
- Care ar fi tonul conversației lor?
- Cum și-ar apăra fiecare poziția? Ce argumente ar aduce?
- Ce emoții ar simți fiecare în timpul discuției? Cum ar exprima ei acele emoții?
- Au aceste două persoane ceva în comun despre care ar putea discuta?
- Ce ar putea împărtăși? Ce ar putea dori să ascundă?

2. Prezentați dialogul în fața clasei.

Rolestorming (propunerea 2)

Rolestorming-ul presupune ca participanții să își asume noi identități și să-și exprime opiniile din perspectiva rolurilor îndeplinite. Este un exercițiu care se bazează pe empatie, pe flerul dramatic și pe talentul actoricesc ale participanților. Se pornește de la premisa că schimbarea perspectivelor este provocatoare din punct de vedere creativ, iar asumarea unor identități noi, diferite creează contextul adecvat pentru apariția unor idei originale, ingenioase. Jucându-și rolurile asumate, participanții depășesc anumite blocaje și pot emite idei mai excentrice, neconforme cu stilul propriu, cu maniera personală de lucru, dar specifice personajelor pe care le interpretează. Sub această mască se reduce/înlătură inhibiția, deoarece poziția adoptată corespunde cu rolul interpretat. Astfel, sporește considerabil disponibilitatea elevului de a exprima idei noi pe care nu ar fi îndrăznit să le expună în alt context.

Utilizarea acestei metode presupune **parcurgerea următorilor pași:**

+ *stabilirea și expunerea unei probleme* pentru care se dorește obținerea unor soluții productive (problema vizată va fi formulată de cadrul didactic care își asumă rolul de moderator);

+ *identificarea unui personaj* (membrii fiecărei grupe se vor consulta și vor stabili împreună personajul din perspectiva căruia vor emite soluțiile);

+ *studierea personajului, identificarea* trăsăturilor principale ale acestuia (preț de câteva minute), cu scopul de a stabili o conexiune mai profundă cu rolul asumat. Pentru a facilita acest demers se poate recurge la o serie de întrebări ajutătoare, de tipul:

„Care este personalitatea acestui personaj?”

„Care este perspectiva acestui personaj asupra societății?”

„Cum ar rezolva acest personaj problemele?”

„Care sunt slăbiciunile și punctele forte ale personajului?”;

+ *asumarea rolului* prin adoptarea convingerilor, atitudinilor proprii personajului;

+ *generarea efectivă a ideilor*, din perspectiva rolurilor asumate, folosind brainstormingul. În noile roluri, participanții se vor simți liberi să sugereze idei și să privească situațiile problematice din perspective noi și diferite. Când se vor emite idei, se va face apel la formulări de tipul: „Personajul meu nu vede asta ca pe o problemă, ci ca pe o oportunitate” sau “Această persoană ar sugera...”. Fiecare participant trebuie să aibă ocazia să-și exprime opiniile în timpul sesiunii de brainstorming;

+ *schimbarea rolurilor* – pentru a facilita emiterea unor idei originale, rolurile pot fi inversate;

+ *examinarea ideilor și selectarea celor mai potrivite soluții* în acord cu problema vizată. Profesorul va facilita desfășurarea activității asigurându-se că toți elevii se simt confortabil improvizând în caracterul personajului pe care îl joacă. Jocul de rol este distractiv și poate fi foarte creativ pentru toți cei implicați, dar pot exista și persoane reținute (cel puțin la început), de aceea moderatorul poate recurge la o demonstrație personală sau cu ajutorul unui partener preselectat, care va colecta ideile

propușe pe parcursul întregii activități; în unele situații, această sarcină poate reveni unui secretar.

Aplicație:

✚ *Lucrați în echipă. Discutați despre Condiția țaranului român în romanul interbelic sau în romanul postbelic (Concepția tradițională a acestuia față de pământ și față de familie).*

✚ *identificarea unui personaj – Ion sau Ilie Moromete (membrii fiecărei grupe se vor consulta și vor stabili împreună personajul din perspectiva căruia vor emite soluțiile).*

✚ *studierea personajului – elevii vor răspunde la întrebări precum:*

„Care este personalitatea acestui personaj?”

„Care este perspectiva acestui personaj asupra societății?”

„Cum ar rezolva acest personaj problemele?”

„Care sunt slăbiciunile și punctele forte ale personajului?”

✚ *asumarea rolului prin adoptarea convingerilor, atitudinilor proprii personajului;*

✚ *generarea efectivă a ideilor – elevii formulează răspunsuri la întrebări precum: Personajul meu nu vede asta ca pe o problemă, ci ca pe o oportunitate... Acest personaj ar sugera...*

✚ *schimbarea rolurilor – pentru a facilita emiterea unor idei originale, rolurile pot fi inversate; procesul de studiere a personajului va fi reluat, fiind generate alte idei.*

✚ *examinarea ideilor și selectarea celor mai potrivite soluții în acord cu problema vizată. Moderatorul va facilita desfășurarea activității.*

Echipa comprehensiunii / Proiectul *Signes et Sens* (propunerea 3)

Prieteni care te ajută să citești!

-Metoda urmărește dezvoltarea competenței de lectură.

-Imaginea sintetică a modelului progresiv de dezvoltare a competenței de lectură cuprinde șase niveluri, astfel că se pot stabili anumite echivalențe între aceste niveluri și rolurile cititorului:

Nivelul 1. Identificare	- Cititorul naiv
Nivelul 2. Implicare	- Cititorul-erou, eroină
Nivelul 3. Explorare	- Cititorul gânditor
Nivelul 4. Interpretare	- Cititorul gânditor
Nivelul 5. Contextualizare	- Cititorul interpret
Nivelul 6. (pre)Academic	- Cititorul interpret

-Este important ca profesorul să înțeleagă în ce fel pot evolua cititorii, pentru a ști ce texte să le propună spre lectură și pentru a concepe abordări care să-i poată conduce pe elevi spre nivelurile superioare ale competenței de lectură, alegând strategiile potrivite pentru trecerile de la un nivel la altul.

- Pentru identificarea nivelului la care se situează elevii la un moment dat, profesorul poate folosi un chestionar.

Prieteni care te ajută să citești

Suntem prietenii sau echipa care te ajută să citești. Unii cititori fac apel la unul sau la altul dintre noi, dar numai cei care îi pun la treabă pe toți membrii echipei înțeleg în profunzime ceea ce citesc, folosindu-și în același timp inteligența, imaginația și sensibilitatea. Indiferent de tipul de text, noi putem interveni în diferite momente ale lecturii, dar avem fiecare un rol precis de jucat și suntem cu adevărat complementari.

Detectivul

Ador enigmaticele și îmi place să le descopăr pas cu pas. Așa că îmi plac textele care conțin mesaje ascunse. Caut indicii în text, le asociez sau le compar cu unele cunoștințe generale pe care le am și trag concluzii care să rezolve enigma. Sunt mereu curios, stabilesc legături între toate elementele textului, este pasionant!

Scriitorul

Nu mă pot abține să nu fac predicții atunci când văd coperta sau titlul unei cărți: fac ipoteze privitoare la tipul de carte (aventură, știință, S.F., etc.), la tema cărții (pentru asta, mă inspiră, de obicei, ilustrația de pe copertă sau cuprinsul). Când citesc, anticipez ce se va întâmpla mai departe, ce întorsături ar putea lua acțiunea, cum ar reacționa personajele. Pentru că-mi place să-mi pun imaginația la lucru, pot chiar să devin scriitor și să continui sau să schimb povestea pe care o citesc.

Colecționarul

Mie îmi place să descopăr cuvinte noi și să le învăț. Cea mai mare plăcere a mea, când citesc, este să găsesc expresiile noi și să ghicesc sensul lor. Pentru asta, pun întrebări ca să aflu sensul cuvintelor necunoscute pe care le întâlnesc și, dacă nu înțeleg sensul lor din context, caut într-un dicționar pentru a-mi completa colecția. Le pot folosi apoi pentru a înțelege și alte texte, dar și când vorbesc sau când scriu, astfel că, uneori, îi pot impresiona pe cei care nu știu atâtea cuvinte ca mine.

Gramaticianul

În ce fel sunt exprimate ideile într-un text? Cât de corectă și coerentă este exprimarea? Pot să aflu ceva despre personaje din felul în care vorbesc? Asta mă preocupă pe mine când citesc, iar faptul că văd lucrurile din perspectiva aceasta mă ajută, cred, să-mi îmbunătățesc exprimarea și puterea de înțelegere a mesajelor.

Pictorul

Întotdeauna când citesc îmi imaginez cum arată personajele, cum arată locurile în care se petrece acțiunea sau cum arată un peisaj descris într-o poezie. Pot chiar să desenez ceea ce îmi imaginez cu ochii minții sau să scriu despre cum îmi imaginez diferite personaje sau locuri.

Sensibilul/Responsabilul cu emoțiile

Recunosc, reacționez emoțional când citesc: mă bucur alături de personaje, când acestea sunt victorioase, sufăr împreună cu ele când li se întâmplă vreun necaz, îmi amintesc de experiențe asemănătoare prin care am trecut și eu. Și chiar pot să scriu într-un jurnal despre ce m-a impresionat într-un text.

Criticul

Când citesc un text, trebuie să știu tot: cine l-a scris, când, de ce, ce tip de text este, cărei categorii îi aparține... Pot să judec cu mintea mea atunci când citesc, pot să disting faptele de opinii, pot înțelege cum e folosit limbajul și pot să interpretez un text. Și apoi, eu am părerea mea despre text: construiesc interpretări ale textului de fiecare dată. Toate astea îmi oferă o enormă plăcere...Am impresia că textul devine cumva al meu și toată lumea îmi spune că sunt foarte inteligent.

IT-istul

Atunci când citesc, în mintea mea totul se leagă. Fac conexiuni cu toate cunoștințele mele anterioare privitoare la tema din carte și așez informațiile noi în locul în care se potrivesc, alături de altele pe care le-am dobândit anterior.

Inginerul

Îmi place să-mi petrec viața punând ordine în lucruri și idei. Pentru mine este simplu să formulez ideile principale, să identific tema unei poezii sau să fac rezumatul unui text. Mă simt bine când am o imagine globală asupra textului, iar apoi pot să fiu și creativ, pot da titluri originale tuturor textelor pe care le citesc.

Antrenorul sau dirijorul

Sunt cel mai discret membru al echipei: nimeni nu vede din exterior munca mea. Și totuși, fără mine, restul echipei bate pasul pe loc: eu sunt coordonatorul lor, "antrenorul" lor. Îi observ foarte atent pe toți pentru a vedea cum își face treaba fiecare: cine se descurcă și cine mai are nevoie de îndrumare. Îi încurajez pe toți, dar îi și ajut să-și depășească automatismele, să analizeze obstacolele pe care le întâlnesc și le sugerez comportamente potrivite pentru ca jocul lecturii să fie eficient. Sunt cel care îi ajută să descopere lucid strategiile câștigătoare ale lecturii: această înțelegere le permite tuturor membrilor echipei să devină stăpâni pe jocul lecturii.

Observații:

- Lectura este un proces complex care nu se petrece la vedere;
- Profesorul își poate ajuta elevii să construiască strategii de lectură care îi vor ajuta să devină cititori competenți;
- Eșecurile în domeniul lecturii se datorează faptului că unii elevi știu să citească, dar nu înțeleg ce citesc.

Aplicație:

LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ
LICEUL TEORETIC *PETRU CERCEL* TÂRGOVIȘTE
CLASA a XI-a F

ZBOR ÎN BĂTAIA SĂGEȚII

(Eseu asupra formării),

HORIA-ROMAN PATAPIEVICI

« Atracția față de „gîndirea” ultimului Tolstoi nu o pot totuși nega (cf. Caiet III, p. 71 și urm.), în esență, izvorul gîndirii sale este just. Dar, după cum se știe, justiția nu face încă adevărul, iar a fi just relevă din absența dreptății instinctive. Am făcut acest excurs prin Silogismul moral, pentru că, în privința mofturilor legate de „nobilitatea suferinței”, lucrurile, deși foarte simple, sunt mereu falsificate, iar un caz extrem cum este cel al ultimului Tolstoi, care propune radierea unor Shakespeare și Beethoven din cultura util-autentică, este cu indulgență trecut cu vederea, ceea ce nu este normal.

În privința omului, lucrurile care sunt adevărate sunt întotdeauna și simple: trebuie să accepți legea lui „dă și primește” („Mori și tu, prietene, și taci”, Iliada, xxi, 106), trebuie să știi că suferințele morale exhibate sunt inferioare castelor suferințe fizice care, acestea din urmă, sunt întotdeauna demne de respect, că a avea calitate înseamnă a resimți răul ca pe o vulgaritate (Montherlant) și că **lipsa de calitate a inimii antrenează o descalificare generală a întregii făpturi, că valoroase sunt numai lucrurile care îți intensifică ființa și că, din punctul de vedere al omului, adevărul admite o singură definiție operativă: adevăr este tot ceea ce mă sporește (Goethe). Nu există lucru mare care să nu fie sever, iar bășcălia este o atitudine vulgară în fondul ei. Îndemnul este mereu acesta: Nu întina prin familiarism ceea ce este mai mare decât tine: învață să distingi ceea ce este superior cu adevărat de ceea ce este doar puternic și va muri. Nu te închina zeilor vremelnici, iar dialogul du-l cu zeii, nu cu valeții, orice vîrstă ai avea (Noica). Ei, și dacă după ce ai devenit cu adevărat bun, adică de sine stătător (autentic) și cast (contrariul murdăriei), mai există vlagă în tine, dedică-te atunci culturii (Confucius, Analecte I, vi).**

În acest sens, însă numai în acesta, Tolstoi are dreptate: cultura nu este scopul culturii, ci cultura este modalitatea lui a fi uman. Restul este prezumție, impostură a forței sau degradare în talent. » (pp.221-223)

.....

« Eram la serviciu. Mai aveam o oră și jumătate de program. Nu aveam ce face. Deodată mi s-a făcut îngrozitor de somn: mi-era somn cum ne este uneori rău, ca o înjunghiere bruscă. Mă simțeam retezat. M-am ascuns după niște lăzi și mi-am pus capul pe masă. Atît. Am adormit imediat ce am închis ochii. Atunci am început să aud vocea lui Anaxagora (știam că e Anaxagora, dar nu îl vedeam; oricum nu știu cum arăta venerabilul înțelept). Imediat după trezire am notat, uluit, dar cu extremă luciditate, tot ce am auzit. Iată ce mi-a spus Anaxagora:

Totul este adevărat, cînd este rostit în istorie, în momentul cînd este rostit: de aici unitatea de stil a epocilor culturale; pentru că ele exprimă același obiect, acum

dispărut sau metamorfozat. În timpurile cântate de Homer, zeii interveneau într-adevăr în luptele dintre oameni și lumea era însuflețită, plină de zei. După cum în timpurile științei moderne lumea este așa cum o vede știința: desacralizată, lipsită de om, pe cale de a exploda. Omul creează realitatea, pentru că o vede așa cum e: iar aceasta este voința sa, determinată de divinitate. Fizica voastră nu v-a dat adevărul despre natură în generalitatea ei eternă, cum ați crezut, ci numai adevărul despre natura ultimelor trei secole, natura din care zeilor le-a plăcut să se retragă, în care singur stăpîn nestăpînit mai este omul descentrat, ființă culturală, sexuată și muritoare. Azi sunteți mai muritori decît erau oamenii din trecut, căci moartea nu este decît rezultatul indiferenței voastre în fața nemuririi. Goethe a rostit adevărul care ar fi trebuit să vă deștepte: «murim numai dacă vrem să murim»: iar voi vreți. Aceasta înseamnă că ultima civilizație occidentală și-a închinat forțele sale vitale instinctelor morții, în care a văzut adevărul, care a fost adevărul ei, și pentru care va da socoteală, după rânduiala timpurilor, la Judecata de Apoi. » (pp.228-229)

1. Alege un rol din echipa comprehensiunii. Ai putea fi: **Detectivul, Scriitorul, Colectionarul, Gramaticianul, Pictorul, Sensibilul, Criticul, IT-istul, Inginerul** sau **Antrenorul**. Formulează trei enunțuri din perspectiva rolului ales. (vezi Anexa 1)
2. Prezintă semnificația secvenței: *lucrurile care sunt adevărate sunt întotdeauna și simple: trebuie să accepți legea lui „dă și primește”*.
3. Extrage din paragraful marcat o idee care crezi că se potrivește caracterului tău. Care este impactul acesteia în realitatea contemporană?
4. Care este opinia ta cu privire la afirmația: « *cultura nu este scopul culturii, ci cultura este modalitatea lui a fi uman.* » Argumentează!
5. Ce îi spune Anaxagora autorului în vis? Rezumă în câteva rânduri.
6. Imaginează-ți un dialog cu Anaxagora. Scrie maximum 10 replici.

Anexa 1

Echipa comprehensiunii

Prietenii care te ajută să citești

Suntem prietenii sau echipa care te ajută să citești. Unii cititori fac apel la unul sau la altul dintre noi, dar numai cei care îi pun la treabă pe toți membrii echipei înțeleg în profunzime ceea ce citesc, folosindu-și în același timp inteligența, imaginația și sensibilitatea. Indiferent de tipul de text, noi putem interveni în diferite momente ale lecturii, dar avem fiecare un rol precis de jucat și suntem cu adevărat complementari.

Detectivul

Ador enigmaticele și îmi place să le descopăr pas cu pas. Așa că îmi plac textele care conțin mesaje ascunse. Caut indicii în text, le asociez sau le compar cu unele cunoștințe generale pe care le am și trag concluzii care să rezolve enigma. Sunt mereu curios, stabilesc legături între toate elementele textului, este pasionant!

Scriitorul

Nu mă pot abține să nu fac predicții atunci când văd coperta sau titlul unei cărți: fac ipoteze privitoare la tipul de carte (aventură, știință, S.F., etc.), la tema cărții (pentru asta, mă inspiră, de obicei, ilustrația de pe copertă sau cuprinsul). Când citesc, anticipez ce se va întâmpla mai departe, ce întorsături ar putea lua acțiunea, cum ar reacționa personajele. Pentru că-mi place să-mi pun imaginația la lucru, pot chiar să devin scriitor și să continui sau să schimb povestea pe care o citesc.

Colecționarul

Mie îmi place să descopăr cuvinte noi și să le învăț. Cea mai mare plăcere a mea, când citesc, este să găsesc expresiile noi și să ghicesc sensul lor. Pentru asta, pun întrebări ca să aflu sensul cuvintelor necunoscute pe care le întâlnesc și, dacă nu înțeleg sensul lor din context, caut într-un dicționar pentru a-mi completa colecția. Le pot folosi apoi pentru a înțelege și alte texte, dar și când vorbesc sau când scriu, astfel că, uneori, îi pot impresiona pe cei care nu știu atâtea cuvinte ca mine.

Gramaticianul

În ce fel sunt exprimate ideile într-un text? Cât de corectă și coerentă este exprimarea? Pot să aflu ceva despre personaje din felul în care vorbesc? Asta mă preocupă pe mine când citesc, iar faptul că văd lucrurile din perspectiva aceasta mă ajută, cred, să-mi îmbunătățesc exprimarea și puterea de înțelegere a mesajelor.

Pictorul

Întotdeauna când citesc îmi imaginez cum arată personajele, cum arată locurile în care se petrece acțiunea sau cum arată un peisaj descris într-o poezie. Pot chiar să desenez ceea ce îmi imaginez cu ochii minții sau să scriu despre cum îmi imaginez diferite personaje sau locuri.

Sensibilul/Responsabilul cu emoțiile

Recunosc, reacționez emoțional când citesc: mă bucur alături de personaje, când acestea sunt victorioase, sufăr împreună cu ele când li se întâmplă vreun necaz, îmi amintesc de experiențe asemănătoare prin care am trecut și eu. Și chiar pot să scriu într-un jurnal despre ce m-a impresionat într-un text.

Criticul

Când citesc un text, trebuie să știu tot: cine l-a scris, când, de ce, ce tip de text este, cărei categorii îi aparține... Pot să judec cu mintea mea atunci când citesc, pot să disting faptele de opinii, pot înțelege cum e folosit limbajul și pot să interpretez un text. Și apoi, eu am părerea mea despre text: construiesc interpretări ale textului de fiecare dată. Toate acestea îmi oferă o enormă plăcere...Am impresia că textul devine cumva al meu și toată lumea îmi spune că sunt foarte inteligent.

IT-istul

Atunci când citesc, în mintea mea totul se leagă. Fac conexiuni cu toate cunoștințele mele anterioare privitoare la tema din carte și așez informațiile noi în locul în care se potrivesc, alături de altele pe care le-am dobândit anterior.

Inginerul

Îmi place să-mi petrec viața punând ordine în lucruri și idei. Pentru mine este simplu să formulez ideile principale, să identific tema unei poezii sau să fac rezumatul unui text. Mă simt bine când am o imagine globală asupra textului, iar apoi pot să fiu și creativ, pot da titluri originale tuturor textelor pe care le citesc.

Antrenorul sau dirijorul

Sunt cel mai discret membru al echipei: nimeni nu vede din exterior munca mea. Și totuși, fără mine, restul echipei bate pasul pe loc: eu sunt coordonatorul lor, "antrenorul" lor. Îi observ foarte atent pe toți pentru a vedea cum își face treaba fiecare: cine se descurcă și cine mai are nevoie de îndrumare. Îi încurajez pe toți, dar îi și ajut să-și depășească automatismele, să analizeze obstacolele pe care le întâlnesc și le sugerez comportamente potrivite pentru ca jocul lecturii să fie eficient. Sunt cel care îi ajută să descopere lucid strategiile câștigătoare ale lecturii: această înțelegere le permite tuturor membrilor echipei să devină stăpâni pe jocul lecturii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ion-Ovidiu Pânișoară (coordonator), *Enciclopedia metodelor de învățământ*, ediția a II-a, editura Polirom, București, 2024.
2. Florntina Sâmihăian, *O didactică a limbii și a literaturii române*, editura Art, București, 2014.